

345/1999 Sb.

VYHLÁŠKA
Ministerstva spravedlnosti
ze dne 21. prosince 1999,
kteřou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody

Ministerstvo spravedlnosti stanoví podle § 81 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, (dále jen „zákon“):

ČÁST PRVNÍ
OBEČNÁ ČÁST

HLAVA PRVNÍ
ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1

- (1) Pokud tato vyhláška upravuje působnost a úkoly zaměstnance Vězeňské služby České republiky (dále jen „Vězeňská služba“), rozumí se jím příslušník a občanský pracovník Vězeňské služby, jestliže z jednotlivých ustanovení nevyplývá, že se jedná o příslušníka Vězeňské služby.
- (2) Pokud se v této vyhlášce hovoří o věznicích, rozumí se jí též zvláštní oddělení vazební věznice (§ 5 odst. 1 zákona).

§ 2

- (1) Pro účely této vyhlášky se pověřenou osobou vykonávající duchovenskou činnost (dále jen „pověřená osoba“) rozumí kvalifikovaný duchovní, který je k vykonávání této činnosti pověřen vedením příslušné církve nebo náboženské společnosti, a s jehož působením ve věznicích po písemném vyjádření vězeňské duchovní služby vyslovil ředitel věznice souhlas.
- (2) Ve věznicích všech základních typů pracují s odsouzenými zásadně stabilní týmy zaměstnanců Vězeňské služby složené ze speciálního pedagoga, psychologa, sociálního pracovníka, vychovatelů a dozorců s odpovídající speciální odbornou přípravou. Jednomu vychovateli je svěřeno do péče zpravidla nejvýše 20 odsouzených.

HLAVA DRUHÁ
PŘIJÍMÁNÍ, UMÍSTOVÁNÍ, PŘEMÍSTOVÁNÍ
A PROPOUŠTĚNÍ ODSOUZENÝCH

Přijímání do výkonu trestu

§ 3

- (1) Odsouzený může být přijat do výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „výkon trestu“) na základě pravomocného a vykonatelného rozhodnutí soudu a nařízení výkonu trestu, popřípadě na jejich základě vydané výzvy soudu k nastoupení výkonu trestu anebo příkazu soudu k dodání odsouzeného do výkonu trestu.
- (2) Při přijetí do věznice je nutno ověřit totožnost odsouzeného, aby byla s ohledem na všechny dostupné doklady vyloučena jeho záměna s jinou osobou. Nemá-li odsouzený, dodaný do výkonu trestu orgánem Policie České republiky (dále jen „policejní orgán“), u sebe žádný doklad totožnosti, lze odsouzeného přijmout do věznice pouze v případě, že totožnost již byla ověřena dříve a je o tom na dokladech učiněn záznam příslušným orgánem soudu nebo policejním orgánem.

§ 4

- (1) Při přijetí do věznice se u odsouzeného provede osobní prohlídka, a to osobou stejného pohlaví; též se provedou potřebná hygienická a protiepidemická opatření.

(2) Odsouzený si může u sebe ponechat písemnosti související s trestním řízením, které bylo nebo je proti němu vedeno, a další úřední písemnosti; v množství přiměřeném možnostem jejich uložení v poskytnuté skříňce fotografie, dopisy, právní předpisy, vlastní knihy, časopisy a noviny. Odsouzený může mít u sebe též kapesní nebo náramkové hodinky, psací potřeby, věci potřebné k vedení běžné korespondence, ruční mlýnek na kávu, elektrický holicí strojek, hrneček na nápoje a základní hygienické potřeby.

(3) Vlastní přenosný radiopřijímač napájený z vlastního zdroje, pro který je v přijímači prostor a je jeho součástí, se odsouzenému umožní používat po provedení kontroly technických parametrů ke zjištění, zda nebylo instalováno nežádoucí zařízení. Provedení kontroly zajistí na náklady odsouzeného správa věznice. V případě porušení pečeti dokumentující neporušenost radiopřijímače nesmí odsouzený radiopřijímač užívat, dokud na své náklady neumožní věznici zajistit kontrolu.

(4) O ponechání jiných věcí rozhoduje ředitel věznice nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. Ostatní věci, včetně peněz a cenností, které má odsouzený u sebe, mu správa věznice na jeho žádost uloží. Doklady osobní totožnosti odsouzeného přebírá věznice do úschovy vždy. Není-li uložení některých věcí zejména vzhledem k jejich povaze nebo množství možné, správa věznice na náklady odsouzeného zabezpečí jejich odeslání osobě, kterou odsouzený určí.

§ 5

O nástupu odsouzeného do výkonu trestu správa věznice odešle hlášení soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni, okresnímu (městskému) policejnímu orgánu příslušnému podle místa pobytu odsouzeného, orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo koordinátorovi péče o občany společensky nepřizpůsobené příslušnému podle místa pobytu odsouzeného, Generálnímu ředitelství Vězeňské služby, vojenské správě, pokud odsouzený podléhá její evidenci, u důchodců a osob pobírajících výsluhový příspěvek nebo příspěvek za službu příslušnému orgánu sociálního zabezpečení.

§ 6

Přijímací oddělení

(1) Po nástupu do výkonu trestu se nově přijatí odsouzení ubytují v přijímacím oddělení věznice, a to odděleně podle zásad uvedených v § 7 zákona.

(2) Během pobytu v přijímacím oddělení, který zpravidla nepřevyší jeden týden, se odsouzený podrobí preventivní vstupní lékařské prohlídce včetně nezbytných diagnostických a laboratorních vyšetření.

(3) Po uzavření preventivní vstupní lékařské prohlídky správa věznice zasílá okamžitě Generálnímu ředitelství Vězeňské služby hlášení obsahující všechny údaje nezbytné k rozhodnutí o umístění odsouzeného do konkrétní věznice.

§ 7

Umíst'ování odsouzených

(1) Při rozhodování o umíst'ování odsouzených podle § 9 odst. 3 zákona se Generální ředitelství Vězeňské služby řídí zejména druhem programů zacházení s odsouzenými realizovaných v jednotlivých věznicích a podle možností též přihlíží k tomu, aby odsouzený vykonával trest odnětí svobody (dále jen „trest“) co nejbližší místu pobytu blízkých osob.

(2) Rozhodnutí o umístění do konkrétní věznice se bez odkladu sdělí odsouzenému, aby o něm mohl informovat blízké osoby. Pokud odsouzený nemá prostředky na to, aby informoval blízké osoby, odešle informaci o svém pobytu na náklady věznice.

§ 8

Nástupní oddělení

(1) Odsouzené přijímají v příslušné věznici vedoucí oddělení výkonu trestu (oddělení výkonu vazby a trestu), psycholog, speciální pedagog, sociální pracovník, vychovatel, popřípadě další zaměstnanci Vězeňské služby určené ředitelem věznice (dále jen „odborní zaměstnanci“).

(2) Po přijetí do věznice se nově přijatí odsouzení ubytují odděleně od ostatních odsouzených, a to v nástupním oddělení věznice. Během pobytu v nástupním oddělení, jehož délka se určuje individuálně a zpravidla nepřevyší dva týdny,

a) zpracují určené odborní zaměstnanci komplexní zprávu o odsouzeném, včetně návrhu programu zacházení s odsouzeným,

b) se odsouzený podrobně seznamuje s obsahem zákona, této vyhlášky, vnitřního řádu a s prostředím, ve

kterém bude trest vykonávat.

(3) Po splnění úkonů uvedených v odstavci 2 se odsouzený zpravidla do tří dnů předvolá před odborné zaměstnance, kteří s ním projednají obsah programu zacházení a určí vychovatele, jemuž je svěřen do péče. Odborní zaměstnanci přitom postupují podle zásad stanovených v § 7 zákona a dbají, aby diferencovaným výkonem trestu méně narušení odsouzení vykonávali trest odděleně od více narušených odsouzených a aby se uplatňovaly účinnější prostředky k dosažení účelu trestu. V oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením se zpravidla ubytuje odsouzený, který v posledních pěti letech uprchl z vazby nebo z výkonu trestu, odsouzený, proti němuž bylo zahájeno trestní stíhání pro zvlášť závažný trestný čin spáchaný během výkonu vazby nebo výkonu trestu, a odsouzený, u něhož to vyžadují výjimečné okolnosti, například hrozí-li z jeho strany vážné ohrožení bezpečnosti v případě úspěšného útěku, terorizování spoluodsouzených, vyhrožování personálu a jeho rodinám.

Přemísťování odsouzených

§ 9

(1) Odsouzený se přemístí na přechodnou dobu do jiné věznice:

- a) na dožádání policejního orgánu schválené ředitelem příslušného útvaru Policie nebo ředitelem Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky,
- b) na příkaz státního zástupce nebo předsedy senátu, který potřebuje odsouzeného vyslechnout,
- c) není-li možné ve věznici, kde odsouzený vykonává trest, zabezpečit uplatnění přiměřených omezení ve smyslu § 27 odst. 4 zákona,
- d) na návrh lékaře za účelem poskytnutí potřebné zdravotní péče,
- e) na návrh ředitele věznice z důvodů hodných zvláštního zřetele,
- f) za účelem účasti na občanskoprávním řízení před soudem.

(2) Odsouzený smí být přemístěn pouze do věznice, ve které je zřízeno oddělení stejného základního typu, v němž vykonává trest, nebo do věznice, ve které je zřízeno přijímací oddělení. Při ubytování odsouzených během přemístění se užije ustanovení § 6 odst. 1.

§ 10

(1) Odsouzený se přemístí do jiné věznice na dobu nikoliv přechodnou:

- a) rozhodnutím Generálního ředitelství Vězeňské služby z důvodů hodných zvláštního zřetele v zájmu zabezpečení plnění účelu výkonu trestu nebo zabezpečení plnění úkolů Vězeňské služby,
- b) po vzájemné dohodě ředitelů věznic stejného základního typu uplatňujících obdobné programy zacházení s odsouzenými za účelem prohloubení výchovného vlivu výkonu trestu nebo na základě kladného rozhodnutí o žádosti odsouzeného nebo jemu blízkých osob.

(2) Je-li vedeno řízení o podmíněném propuštění nebo o přeřazení odsouzeného, je třeba dbát, aby odsouzený nebyl bez závažného důvodu přemísťován do věznice mimo obvod soudu, který takové řízení vede.

§ 11

O přemístění odsouzeného na dobu delší než sedm dní správa věznice bezodkladně informuje jemu blízké osoby, pokud tak nemůže učinit odsouzený, a v případě, že se proti odsouzenému vede jiné trestní řízení, i příslušný orgán činný v trestním řízení.

§ 12

Výstupní oddělení

Do výstupního oddělení umísťuje odsouzené zpravidla šest měsíců před očekávaným skončením výkonu trestu ředitel věznice na návrh odborných zaměstnanců (§ 8 odst. 1).

Opatření před propuštěním z výkonu trestu

§ 13

(1) Věznice dbá o to, aby odsouzení byli z výkonu trestu propouštěni s platnými doklady osobní totožnosti.

(2) Před propuštěním z výkonu trestu se odsouzený podle okolností poučí o povinnosti přihlásit se neprodleně po propuštění k pobytu a upozorní se na zákonné podmínky osvědčení se ve zkušební době podmíněného propuštění a zahlazení odsouzení.

- (3) Odsouzený se rovněž prokazatelně poučí o právech a povinnostech uchazečů o zaměstnání a o tom, že je v jeho zájmu, aby se nejpozději do tří dnů dostavil ke koordinátorovi péče o občany společensky nepřizpůsobené příslušnému podle místa pobytu, popřípadě ke svému zaměstnavateli.
- (4) Odsouzenému se vydá potvrzení o jeho propuštění.

§ 14

- (1) Při propuštění z výkonu trestu se u odsouzeného provede preventivní výstupní lékařská prohlídka a vydají se mu věci a doklady osobní totožnosti, které má v úschově věznice.
- (2) Odsouzení se z výkonu trestu propouštějí denně v době od 08. 00 do 16. 00 hodin, a to i ti, jimž výkon trestu končí před 08. 00 hodinou následujícího dne.
- (3) Je-li propouštěný nemocen, postupuje se, pokud jde o jeho převoz a hospitalizaci, podle zvláštního předpisu.¹⁾

HLAVA TŘETÍ ZAJIŠŤOVÁNÍ PRÁV ODSOUZENÝCH A JEJICH SOCIÁLNÍHO POSTAVENÍ

Stravování

§ 15

- (1) Odsouzeným, kterým není umožněna vlastní příprava kávy nebo čaje a nevykonávají některý z kázeňských trestů uvedených v § 46 odst. 3 písm. f), g), h) zákona, se poskytuje nejméně dvakrát denně vřelá voda na přípravu nápojů.
- (2) O přiznání léčebné výživy, jejím druhu a délce trvání rozhoduje lékař.

§ 16

- (1) Jsou-li pro to vytvořeny odpovídající materiální a hygienické podmínky, umožní se odsouzeným umístěným ve věznicích s dohledem, věznicích s dozorem a ve výstupních odděleních věznic s ostrahou a věznic se zvýšenou ostrahou, aby si stravu připravovali sami z potravin dodaných věznicí.
- (2) Odsouzenému, který vzhledem ke svému založení nebo přesvědčení nechce akceptovat běžné stravovací zvyklosti, se umožní pořizovat na vlastní náklady doplňkovou stravu, umožňují-li to podmínky ve věznicí.

§ 17

Ubytování

- (1) K uložení osobních věcí se každému odsouzenému poskytne uzamykatelná skříňka. Odsouzený je povinen kdykoliv umožnit zaměstnanci Vězeňské služby provést kontrolu svých osobních věcí.
- (2) Kromě vybavení, stanoveného v § 16 odst. 2 zákona, musejí být místnosti, ve kterých jsou odsouzení ubytováni, vybaveny stolkem a židlemi.
- (3) O způsobu úpravy ložnic, lůžek a prostorů na uložení osobních věcí odsouzených rozhoduje ředitel věznice. Odsouzeným lze povolit přiměřenou individuální estetickou úpravu místností, ve kterých jsou ubytováni.
- (4) K udržování pořádku, čistoty a hygieny v ložnicích a dalších prostorách ubytoven se odsouzeným vydávají podle potřeby běžné čisticí a dezinfekční prostředky.
- (5) Jsou-li ubytovacími místnostmi cely, musí být vybaveny hygienickým zařízením, které obsahuje záchod a umyvadlo, odděleným od zbývajících prostorů cely alespoň neprůhlednou zástěnou a signalizačním (přivolávacím) zařízením.
- (6) V ubytovací místnosti určené pro ubytování více odsouzených musí na jednoho odsouzeného připadat ubytovací plocha nejméně 4 m². Cely nebo ložnice o ubytovací ploše menší než 6 m² nelze k ubytování odsouzených používat. Umístit odsouzeného do ubytovací místnosti určené pro ubytování více odsouzených, v níž na něho případně ubytovací plocha menší než 4 m², lze pouze tehdy, jestliže celkový počet odsouzených vykonávajících trest ve věznicích téhož základního typu v rámci republiky překročí kapacitu věznic stanovenou tak, aby na jednoho odsouzeného připadala ubytovací plocha alespoň 4 m².
- (7) Jednopatrová lůžka lze užívat, jen bude-li mezi ložními plochami dolního a horního lůžka zachována vzdálenost nejméně 80 cm a bude-li na jednoho odsouzeného připadat nejméně 7m³ vzduchu. Horní lůžko musí být opatřeno podložkou, která nepropouští prach.

Vystrojování

§ 18

- (1) Odsouzeným se poskytují oděvy a další výstrojní součástky podle ročního období. Odsouzení jsou povinni dbát o jejich čistotu a udržovat je ve stavu způsobilém k řádnému užívání.
- (2) Vlastní sportovní oděv a sportovní obuv mohou odsouzení používat pouze při tělovýchovných a sportovních aktivitách.
- (3) Vlastní oděv a obuv mohou nosit odsouzení:
 - a) ve věznici s dozorem a ve věznici pro mladistvé v době návštěv, při účasti na bohoslužbách, a akcích mimo věznici pořádaných v rámci programu zacházení a ve výstupním oddělení v mimopracovní době podle vlastního uvážení,
 - b) ve věznici s dohledem v mimopracovní době podle svého uvážení.
- (4) Všichni odsouzení mohou nosit vlastní spodní prádlo a ponožky.
- (5) Vlastní oděvy, obuv, spodní prádlo a ponožky udržují odsouzení v čistotě na vlastní náklady.

§ 19

- (1) Výměna vězeňského osobního prádla se provádí nejméně jednou týdně, vězeňského oděvu nebo obuvi podle potřeby a vězeňského ložního prádla jednou za 14 dní.
- (2) Výměna vlastního oděvu, prádla nebo obuvi se uskutečňuje zasláním poštou nebo při návštěvách odsouzeného.

§ 20

Vycházky

- (1) Účelem vycházek je zabezpečit odsouzeným denní pobyt na čerstvém vzduchu a aktivní odpočinek; odsouzení se jich zúčastňují podle vlastního zájmu.
- (2) Vycházky se konají ve vycházkových prostorech. Vycházkovým prostorem je vymezený prostor věznice, který může být vybaven stavebně technickým zabezpečením přiměřeným typu věznice.
- (3) Čas pro vycházky se vymezí v časovém rozvrhu dne, který je součástí vnitřního řádu.
- (4) Nemocní odsouzení konají vycházky se souhlasem ošetřujícího lékaře a podle jeho doporučení.
- (5) Vycházka může být omezena nebo zrušena pouze z vážného důvodu na základě rozhodnutí ředitele věznice nebo jím pověřeného zaměstnance Vězeňské služby.
- (6) V průběhu vycházek mohou odsouzení sportovat; na vycházce musejí mít oděv a obuv přiměřené povětrnostním podmínkám.

§ 21

Osobní hygiena

- (1) Věznice je povinna vytvořit náležité podmínky pro dodržování osobní hygieny odsouzených tak, aby bylo zajištěno denní umývání, pravidelné holení a vykonávání běžných hygienických úkonů.
- (2) Koupání se odsouzeným umožní nejméně jednou týdně. Pokud to vyžaduje pracovní zařazení odsouzených nebo jiné okolnosti, umožní se koupání častěji. Za koupání se v podmínkách výkonu trestu považuje sprchování teplou vodou. Pokud z provozních nebo energetických důvodů nelze koupání přechodně zabezpečit, musí být vždy zajištěna možnost řádného umytí v teplé vodě.
- (3) Odsouzení jsou podle potřeby bezplatně stříháni. Vlasy a vousy odsouzení udržují čisté.
- (4) Odsouzenému, který nemá základní hygienické prostředky ani peněžní prostředky na jejich zakoupení, poskytne správa věznice základní hygienické potřeby v nutném množství a sortimentu.

§ 22

Osobní volno

- (1) Osobním volnem se rozumí čas, který mají odsouzení k dispozici po splnění aktivit programu zacházení, doby potřebné k osobní hygieně, úklidu, stravování, jednohodinové vycházce, osmihodinové době ke spánku a činnostmi vyplývajících z organizačního provozu věznice (např. kontrola početního stavu, úklidová a další obdobná činnost potřebná k zajištění každodenního provozu věznice).
- (2) V osobním volnu se odsouzený podle své volby v rámci časového rozvrhu dne věnuje sebevzdělávání, uspokojování svých duchovních a kulturních potřeb, zájmové činnosti nad rámec programu zacházení nebo odpočinku.

(3) Činnosti konané v době osobního volna nesmějí být v rozporu s vnitřním řádem a účelem výkonu trestu.

§ 23

Péče o zdraví

(1) Zdravotní péči o odsouzeného zajišťuje především zdravotnické středisko ve věznici nebo jiné zdravotnické zařízení Vězeňské služby.

(2) Preventivní vstupní, periodické, mimořádné a výstupní lékařské prohlídky odsouzených musí být prováděny mimo doslech, a pokud lékař nerozhodne jinak, i mimo dohled zaměstnanců Vězeňské služby s výjimkou zdravotnického personálu.

(3) Pokud zdravotní stav odsouzeného vyžaduje poskytnutí neodkladné zdravotní péče a není-li možné ji zajistit ve věznici, musí být orgánem Vězeňské služby přivolán lékař lékařské služby první pomoci nebo zdravotnické záchranné služby nejbližšího zdravotnického zařízení, který po vyšetření odsouzeného rozhodne o dalším postupu.

(4) V případě, že lékař lékařské služby první pomoci nebo zdravotnické záchranné služby nařídí převoz k ambulantnímu ošetření nebo hospitalizaci v nejbližším zdravotnickém zařízení umístěném mimo věznici nebo k hospitalizaci v některém nemocničním zařízení Vězeňské služby, jsou jeho pokyny k provedení tohoto postupu pro orgány Vězeňské služby závazné a musí být splněny neodkladně.

(5) O odmítnutí stravy odsouzeným musí být neprodleně vyrozuměn lékař, který zdravotní stav odsouzeného soustavně kontroluje a rozhoduje o způsobu dohledu nad jeho zdravotním stavem, a státní zástupce, který vykonává dozor nad výkonem trestu.

(6) Odsouzený nekuřák se na vlastní žádost umístí vždy odděleně od odsouzených kuřáků.

§ 24

Korespondence

(1) Ředitelem věznice pověřeni zaměstnanci Vězeňské služby (zpravidla vychovatelé) mohou bez souhlasu odsouzeného zkontrolovat obsah korespondence

a) adresované odsouzenému,

b) odesílané odsouzeným,

kromě korespondence uvedené v § 17 odst. 3 zákona; pověřeni zaměstnanců Vězeňské služby oprávněných kontrolovat korespondenci odsouzených se zveřejní ve vnitřním řádu.

(2) Pro korespondenci odsouzených se na přístupném místě zřizují uzamykatelné schránky, do kterých ji odsouzení mohou vložit, pokud ji neodevzdají vychovateli. V zalepené obálce se odevzdává pouze korespondence uvedená v § 17 odst. 3 zákona. Schránky se vybírají denně v pracovních dnech. Korespondence vedená v českém jazyce a cizojazyčná korespondence, kterou věznice může zkontrolovat vlastními prostředky a jež nezakládá podezření, že je připravován nebo páchan trestný čin, musí být odeslána neprodleně, nejpozději následující pracovní den.

(3) Korespondence vedená v českém jazyce a cizojazyčná korespondence, kterou věznice může zkontrolovat vlastními prostředky, adresovaná odsouzenému se mu neprodleně předá, nezakládá-li její obsah podezření, že je připravován nebo páchan trestný čin.

(4) U cizojazyčné korespondence neuvedené v odstavcích 2 a 3 věznice bez odkladu učiní opatření potřebná k výkonu kontroly a urychlenému doručení, přičemž dbá na zachování tajemství zpráv obsažených v korespondenci.

(5) Korespondenci, v níž odsouzený podává opravný prostředek ve smyslu právních předpisů a Vězeňské službě je tato skutečnost známa, opatří pověřený zaměstnanec Vězeňské služby prezentačním razítkem věznice a datem, kdy bylo takové podání učiněno. Na žádost odsouzeného mu pověřený zaměstnanec Vězeňské služby potvrdí převzetí takového podání s uvedením data převzetí.

(6) V evidenční kartě korespondence odsouzeného se eviduje veškerá korespondence uvedená v § 26 odst. 1 zákona; ostatní korespondence se eviduje pouze v případě, že je zasílána doporučeně.

(7) Odsouzený si může ponechat u sebe došlou korespondenci v množství odpovídajícím možnostem jejího uložení v přidělené skřínce. V případě, že o to odsouzený požádá, je správa věznice povinna mu veškerou jemu adresovanou korespondenci uložit.

(8) Pokud jsou k písemnému sdělení přiloženy jiné věci než knihy, denní tisk, časopisy a věci potřebné k vedení běžné korespondence, považuje se zásilka za balíček ve smyslu § 24 zákona.

§ 25

Užívání telefonu

(1) Před povolením užívat telefon je zaměstnanec pověřený ředitelem věznice povinen zkontrolovat správnost

údajů uvedených v žádosti odsouzeného.

(2) O umožnění telefonického hovoru na povolené telefonní číslo odsouzený žádá vychovatele. Veškeré žádosti odsouzeného o umožnění telefonického hovoru se zakládají do jeho osobního spisu.

(3) Oprávnění Vězeňské služby seznamovat se s obsahem telefonátů je realizováno zpravidla kontrolou záznamu telefonátů na záznamovém médiu, výjimečně přímým odposlechem ředitelem věznice pověřeným zaměstnancem Vězeňské služby. Pokud obsah telefonátu zakládá podezření, že je připravován nebo páčán trestný čin, Vězeňská služba předá záznam telefonátu orgánu činnému v trestním řízení, v případě přímého odposlechu hovor přeruší a událost oznámí.

(4) Zjistí-li Vězeňská služba při kontrole záznamu telefonátů nebo přímém odposlechu, že odsouzený komunikuje se svým advokátem, je povinna odposlech ihned zrušit, záznam o jeho obsahu zničit a informace, které se v této souvislosti dozvěděla, nijak nepoužít.

(5) V evidenční kartě užívání telefonu se evidují veškeré povolené telefonáty odsouzeného.

Návštěvy

§ 26

(1) Návštěvy odsouzených jsou organizovány v denní době zpravidla ve dnech pracovního volna nebo pracovního klidu.

(2) Zaměstnanec Vězeňské služby před návštěvou poučí odsouzené a návštěvníky o stanovených pravidlech chování při návštěvě a oprávnění návštěvu přerušit nebo předčasně ukončit, jestliže odsouzený nebo návštěvníci přes upozornění porušují pořádek, kázeň nebo bezpečnost věznice (§ 19 odst. 7 zákona).

(3) Vstup do prostor věznice vyhrazených pro provádění návštěv odsouzených se návštěvníku staršímu 15 let umožní po předložení platného občanského průkazu nebo pasu. Vstup na základě potvrzení o ztrátě občanského průkazu se neumožní, pokud není opatřeno fotografií.

(4) Při návštěvách jsou odsouzení povinni chovat se slušně a ohleduplně k ostatním osobám přítomným při návštěvách. Nesmějí odevzdávat nebo přijímat peníze, dopisy nebo jiné věci, s výjimkou věcí povolených ředitelem věznice nebo jím pověřeným zaměstnancem Vězeňské služby.

(5) Před započítáním a po skončení návštěvy se u odsouzeného provede osobní prohlídka [§ 28 odst. 2 písm. a) zákona] osobou stejného pohlaví.

§ 27

(1) Pro návštěvníky odsouzených je zřízena vhodně vybavená čekárna. V čekárně je k dispozici zákon, tato vyhláška, vnitřní řád a základní informace, zejména o finančních a materiálních náležitostech odsouzených a o zabezpečení zdravotní péče o ně.

(2) Přijetí, jakož i odmítnutí návštěvy odsouzeným nebo osobou, které byla návštěva povolena, se eviduje.

§ 28

(1) Návštěvu z naléhavých rodinných nebo osobních důvodů může ředitel věznice nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby povolit častěji i mimo původně určený čas. Pokud ředitel věznice nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby odsouzenému povolí přijmout návštěvu jiné než blízké osoby (§ 19 odst. 4 zákona), nezapočítává se tato návštěva mezi návštěvy blízkých osob.

(2) Nevyčerpaná doba návštěv stanovená v § 19 odst. 1 zákona se nepřevádí do následujících kalendářních měsíců.

§ 29

Uspokojování kulturních potřeb

(1) Knihy, denní tisk, časopisy a věci potřebné k vedení běžné korespondence mohou odsouzenému zasílat též jeho příbuzní nebo jiné osoby. Na jejich zaslání se nevztahuje omezení uvedené v § 24 odst. 1 zákona. Pokud jsou k zásilce s knihami, denním tiskem, časopisy a věcmi potřebnými k vedení běžné korespondence přiloženy jiné věci, považuje se zásilka za balíček ve smyslu § 24 zákona.

(2) Věznice zajišťuje provoz knihovny a v rámci svých možností zabezpečuje její vybavení běžně dostupnou beletrií, náboženskou a odbornou literaturou včetně základních právních předpisů z jednotlivých právních odvětví. Odsouzenému se umožní výběr knih z knihovního fondu věznice podle jeho zájmu, duchovních potřeb a vyznání.

§ 30

Používání dalších věcí

Ředitel věznice nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby rozhoduje o možnosti zakoupení, zaslání, případně dovezení a používání dalších věcí majících vztah k zajištění dalšího vzdělávání, programu zacházení, případně zájmové činnosti odsouzeného a stanoví podmínky, za kterých lze další věci používat. Jedná-li se o elektrospotřebiče s příkonem vyšším než 100 W, ředitel věznice uzavře s odsouzeným písemnou dohodu o úhradě paušální náhrady za spotřebu elektřiny.

§ 31

Nákup potravin a věcí osobní potřeby

- (1) Prodejní doba prodejny věznice se stanoví tak, aby odsouzení mohli využít práva nakupovat zpravidla dvakrát týdně.
- (2) Ceny zboží v prodejně věznice nesmějí přesahovat ceny obvyklé v obci, v jejímž územním obvodu se věznice nachází.
- (3) V případě, že je výjimečně uskutečňován nákup formou hotovostní platby, smí mít odsouzený u sebe pouze peněžní částku stanovenou ředitelem věznice (§ 23 odst. 3 zákona).

Přijetí balíčku

§ 32

- (1) K dodržení intervalu pro přijetí balíčku podle § 24 odst. 1 zákona se vydá odsouzenému potvrzení o jeho právu na přijetí balíčku s poučením pro odesilatele balíčku o rozsahu povolených věcí.
- (2) O vydání potvrzení se vede přehled v osobní kartě odsouzeného.
- (3) Platnost potvrzení končí přijetím balíčku nebo zásilky považované za balíček (§ 24 odst. 7) nebo vydáním nového potvrzení.
- (4) Balíček bude odsouzenému předán pouze po předložení platného potvrzení.
- (5) Balíček je možno zaslat poštou nebo předat při návštěvě.

§ 33

- (1) V případě, že balíček obsahuje cennosti, peníze, zbraně a střelivo, mobilní telekomunikační techniku, telekomunikační a radiokomunikační techniku, záznamovou a výpočetní techniku a její součásti, návykové látky včetně rostlin nebo chemikálií k jejich přípravě, jedy, výbušné nebo pyrotechnické látky, výbušné předměty, nástražné výbušné systémy, léčiva, alkoholické nápoje (včetně piva), výrobky obsahující lih a jiné těkavé látky, výrobky ve skleněném obalu, potraviny podléhající rychlé zkáze, výrobky v tlakových nádobách (spreje), tiskoviny nebo materiály propagující národnost, etnickou, rasovou, náboženskou nebo sociální nesnášenlivost, fašismus a podobná hnutí, násilí a hrubost, jakož i tiskoviny nebo materiály obsahující popis výroby a použití návykových látek, jedů, výbušnin, zbraní a střeliva, nebo v případě, že odsouzený balíček odmítne převzít, vrátí se balíček nebo jeho nepředaná část odesílateli, nezakládá-li obsah balíčku nebo jeho nepředaná část důvodné podezření ze spáchání přestupku nebo jiného správního deliktu anebo trestného činu odesílatelem balíčku, jako nová zásilka na náklady odsouzeného, pokud k vrácení nedošlo již při návštěvě. Zakládá-li obsah balíčku nebo jeho nepředaná část důvodné podezření ze spáchání přestupku nebo jiného správního deliktu anebo trestného činu, odesílatelem balíčku, balíček nebo jeho nepředaná část se spolu s oznámením předá orgánu Policie nebo jinému příslušnému orgánu, a jde-li o podezření z trestného činu, příslušnému orgánu činnému v trestním řízení.
- (2) O nepředání balíčku nebo jeho části se vyhotoví písemný záznam s uvedením důvodu nepředání, s obsahem záznamu se odsouzený proti podpisu seznámí.
- (3) Přijetí balíčku včetně údaje o jeho hmotnosti a poškození či neporušenosti obalu, pokud byl balíček zaslán poštou, potvrdí odsouzený v knize předaných balíčků.

§ 34

Ochrana práv a oprávněných zájmů odsouzených

- (1) Stížnosti a žádosti k uplatnění svých práv a oprávněných zájmů může odsouzený adresovat jak státním orgánům České republiky, tak mezinárodním orgánům a organizacím, které jsou na celosvětové i evropské úrovni považovány za součást procesu získávání a prošetřování informací o porušování lidských práv.
- (2) Mezinárodními orgány a organizacemi uvedenými v odstavci 1 jsou zejména:
 - a) Výbor pro lidská práva, Ženeva,
 - b) Komise pro lidská práva OSN, Ženeva,

- c) Úřad pro lidská práva, Ženeva,
- d) Výbor pro odstranění rasové diskriminace, Ženeva,
- e) Výbor proti mučení, Ženeva,
- f) Komise OSN pro postavení žen, Vídeň,
- g) Výbor pro práva dítěte, Ženeva,
- h) Vysoký komisař OSN pro lidská práva, Ženeva,
- i) Vysoký komisař OSN pro uprchlíky, Ženeva, včetně pobočky v Praze,
- j) Evropský soud pro lidská práva, Štrasburk,
- k) Výbor pro zabránění mučení, Štrasburk,
- l) Vysoký komisař OBSE pro národnostní menšiny, Haag,
- m) Úřad OBSE pro demokratické instituce a lidská práva, Varšava,
- n) Amnesty International, Londýn, včetně pobočky v Praze,
- o) Mezinárodní Federace pro lidská práva, Paříž,
- p) Mezinárodní helsinská federace pro lidská práva včetně pobočky v Praze,
- r) Mezinárodní společnost pro lidská práva, Frankfurt,
- s) Mezinárodní romská unie, Texas,
- t) Mezinárodní výbor Červeného kříže, Ženeva, včetně pobočky v Praze.

- (3) Ve věznici se na místech odsouzeným běžně dostupných instalují uzamykatelné schránky, do kterých odsouzení mohou vřazovat korespondenci uvedenou v § 26 odst. 1 zákona. Schránky vybírá v pracovní dny denně ředitelem věznice určený zaměstnanec Vězeňské služby, který jinak nepřichází do přímého styku s odsouzenými. Korespondence musí být adresátovi odeslána neprodleně, nejpozději následující pracovní den.
- (4) Konstrukce uzamykatelných schránek na korespondenci uvedenou v § 26 odst. 1 zákona musí znemožňovat nepovolaným osobám manipulaci s jejím obsahem.
- (5) Žádosti a stížnosti k uplatňování svých práv a oprávněných zájmů podávají odsouzení v zalepených obálkách.
- (6) O rozhovor s osobami uvedenými v § 26 odst. 2 zákona může odsouzený požádat písemně nebo ústně. O takové žádosti musí být adresát vyrozuměn nejpozději následující pracovní den. Státní zástupce, který provádí dozor nad výkonem trestu, musí být v případě přítomnosti ve věznici vyrozuměn o žádosti odsouzeného o rozmluvu bezodkladně.
- (7) Ve věznici se zřídí zvláštní místnost přiměřeně vybavená pro rozhovory odsouzených s jejich advokáty. Pokud advokát neoznámí návštěvu u odsouzeného nejméně 24 hodin předem, uskuteční se zpravidla v mimopracovní době odsouzeného. V případě, že je třeba ověřit podpis odsouzeného, může se takové návštěvy zúčastnit i notář nebo pověřený pracovník obecního nebo krajského úřadu²). Ustanovení § 26 odst. 1, 2, 3, § 27 a 28 se na takové návštěvy nevztahují.
- (8) Pokud odsouzený požádá o rozhovor ředitele věznice, musí mu být takový rozhovor umožněn zpravidla do jednoho týdne, v naléhavých případech bezodkladně. Naléhavost případu posuzuje ředitel věznice podle důvodů uvedených v žádosti.

§ 35

Ochrana odsouzených proti neoprávněnému násilí a ponižování lidské důstojnosti

- (1) Zjistí-li zaměstnanec Vězeňské služby, že je ohroženo právo odsouzeného na jeho ochranu před neoprávněným násilím, jakýmikoliv projevy ponižování lidské důstojnosti a urážkami nebo výhrůzkami nebo oznámí-li mu odsouzený takové jednání, je povinen učinit neprodleně opatření nezbytná k zamezení takového jednání a současně oznámit tuto skutečnost řediteli věznice.
- (2) Každý odsouzený je povinen dbát na dodržování práv ostatních odsouzených (odstavec 1) a v případě, že se dozví o jejich porušování, neprodleně informovat zaměstnance Vězeňské služby nebo přímo ředitele věznice.
- (3) Ředitel věznice je povinen důsledně a neodkladně prošetřit každé hlášení, dopis nebo jinou informaci týkající se porušení práv odsouzených a přijmout účinná opatření k zabránění v pokračování porušování těchto práv.
- (4) Pokud bylo prokázáno nebo je důvodné podezření, že se jednání uvedeného v odstavci 1 dopustil
- a) zaměstnanec Vězeňské služby, ředitel věznice zajistí, aby až do vyšetření případu nepřišel takový zaměstnanec do přímého styku s odsouzeným,
 - b) odsouzený, ředitel věznice přijme opatření, aby takový odsouzený nemohl v obdobném jednání pokračovat a aby byla zajištěna bezpečnost jak odsouzeného, jehož práva byla porušována, tak odsouzeného, který takové jednání oznámil.
- (5) Ředitel věznice je povinen dbát, aby odsouzení, kteří vzhledem k psychickým vlastnostem, věku, zdravotnímu a tělesnému stavu mohou být obětmi násilí a ponižování lidské důstojnosti, byli ubytováni odděleně od odsouzených s agresivními sklony; přitom využívá zejména poznatky lékaře, psychologa,

sociologa, speciálního pedagoga a vychovatelů.

HLAVA ČTVRTÁ REALIZACE PROGRAMU ZACHÁZENÍ A ZAMĚSTNÁVÁNÍ ODSOUZENÝCH

Realizace programů zacházení

§ 36

- (1) Věznice nabídne odsouzenému na základě komplexní zprávy výběr z alternativ programů, vycházejících z možností věznice, které pro něj považuje za vhodné. Přitom nemusí jít o výběr celého programu, ale jeho částí. Výběr programu stvrdí odsouzený podpisem. Alternativy jsou voleny tak, aby ve svém formativním důsledku byly rovnocenné. Kombinace alternativ umožňují sestavit programy v potřebné míře individualizované.
- (2) Program zacházení s odsouzenými se člení na
 - a) pracovní aktivity,
 - b) vzdělávací aktivity,
 - c) speciální výchovné aktivity,
 - d) zájmové aktivity,
 - e) oblast utváření vnějších vztahů.
- (3) Pracovními aktivitami programu zacházení se rozumí
 - a) zaměstnávání,
 - b) práce potřebná k zajištění každodenního provozu věznice (§ 32 odst. 2 zákona),
 - c) pracovní terapie, vedená zaměstnanci Vězeňské služby s potřebným odborným vzděláním.
- (4) Vzdělávacími aktivitami programu zacházení se rozumí
 - a) vzdělávání organizované či realizované středním odborným učilištěm, učilištěm a odborným učilištěm,
 - b) vzdělávání vedené či kontrolované zaměstnanci oddělení výkonu trestu (oddělení výkonu vazby a trestu),
 - c) vzdělávání v korespondenčních kursech a v síti základních, středních, vyšších odborných nebo vysokých škol České republiky.
- (5) Speciálními výchovnými aktivitami programu zacházení se rozumí individuální a skupinová speciální pedagogická a psychologická působení vedená kompetentními zaměstnanci, zejména
 - a) terapeutická (zejména sociální výcvik, psychoterapie, arteterapie, pohybová terapie),
 - b) sociálně právní poradenství,
 - c) trénink zvládnání vlastní agresivity.
- (6) Zájmovými aktivitami programu zacházení se rozumí nejrůznější formy individuální a skupinové zájmové činnosti organizované a vedené zaměstnanci s potřebným odborným vzděláním, které rozvíjejí v souladu s účelem výkonu trestu schopnosti, vědomosti a sociální dovednosti odsouzených.
- (7) Při nabídce alternativ programu zacházení je věznice povinna využívat co nejširší škálu forem, metod a prostředků, které vyžadují aktivní přístup odsouzených a obsahují prvky sebeobsluhy.
- (8) Programy zacházení s jednotlivými odsouzenými schvaluje ředitel věznice nebo jeho zástupce.

§ 37

Pokud si odsouzený nezvolí některou z navržených alternativ programu zacházení, zúčastní se minimálního programu stanoveného vnitřním řádem. Jeho základ tvoří pracovní aktivity odpovídající zdravotnímu stavu odsouzeného.

§ 38

- (1) Naplnění cíle programu zacházení jednotlivého odsouzeného se hodnotí pravidelně v termínech stanovených v odstavci 2. Při hodnocení se program zacházení aktualizuje v souladu s vývojem osobnosti odsouzeného a změnami v jeho chování a jednání. Hodnocení úspěšnosti plnění programu zacházení projednají zaměstnanci oddělení výkonu trestu (oddělení výkonu vazby a trestu) s odsouzeným; odsouzený se na aktualizaci programu zacházení podílí.
- (2) Programy zacházení jsou zpravidla vyhodnocovány jednou
 - a) za měsíc ve věznici pro mladistvé,
 - b) za dva měsíce ve věznici s dohledem a dozorem a ve výstupních odděleních věznic s ostrahou a se zvýšenou ostrahou,
 - c) za tři měsíce ve věznici s ostrahou,
 - d) za šest měsíců ve věznici se zvýšenou ostrahou.
- (3) Aktualizací programu zacházení je i zařazení do minimálního programu zacházení či přechod do

individualizovaného programu zacházení.

§ 39

- (1) Hodnocení úspěšnosti plnění programu zacházení je základním podkladem pro návrh na přeřazení odsouzeného do věznice jiného typu.
- (2) Návrh na přeřazení odsouzeného do věznice jiného typu podá soudu ředitel věznice zpravidla na základě doporučení odborných zaměstnanců (§ 8 odst. 1).
- (3) Odborní zaměstnanci doporučí řediteli věznice podání návrhu na přeřazení odsouzeného do věznice s mírnějším způsobem vnějšího střežení a zajištění bezpečnosti, pokud je hodnocení programu zacházení odsouzeného kladné a pokud byly vyčerpány možnosti dané věznice při aktualizaci programu zacházení.
- (4) Odborní zaměstnanci doporučí řediteli věznice podání návrhu na přeřazení odsouzeného do věznice s přísnějším způsobem vnějšího střežení a zajištění bezpečnosti, pokud bylo prokázáno, že s odsouzeným bylo zacházeno způsobem navrženým v komplexní zprávě a
 - a) odsouzený je zařazen do minimálního programu zacházení a jeho hodnocení po dobu alespoň tří hodnotících období (§ 38 odst. 2) neumožňuje aplikaci individuálního programu zacházení,
 - b) odsouzený spáchá ve věznici trestný čin nebo zvláště závažným způsobem opakovaně neplní povinnosti nebo porušuje zákazy stanovené v § 28 zákona.
- (5) Volba a způsob naplňování cíle programu zacházení je vedle chování, jednání, postojů ke spáchanému trestnému činu a výkonu trestu jednou z rozhodujících skutečností při zařazování odsouzeného do některé ze zpravidla tří prostupných skupin vnitřní diference.
- (6) Do první prostupné skupiny vnitřní diference se zařazují odsouzení, kteří převážně aktivně plní program zacházení i své další povinnosti a chovají se a jednají v souladu s vnitřním řádem.
- (7) Do druhé prostupné skupiny vnitřní diference se zařazují odsouzení s nevyjasněným a kolísavým postojem a přístupem k programu zacházení a svým povinnostem.
- (8) Do třetí prostupné skupiny vnitřní diference se zařazují odsouzení, kteří převážně
 - a) program zacházení neplní nebo jej odmítají,
 - b) neplní své povinnosti,
 - c) chovají se a jednají v rozporu s vnitřním řádem.
- (9) Prostupné skupiny vnitřní diference tvoří ucelený systém pozitivní motivace odsouzených. Ve vnitřním řádu se stanoví podrobnější podmínky vnitřní diference tak, aby odsouzený mohl být během výkonu trestu na základě změn v přístupu, plnění programu zacházení, plnění povinností a chování a jednání v souladu, či nesouladu s vnitřním řádem postupně zařazován do jednotlivých skupin.
- (10) O zařazení a o změně zařazení odsouzeného do prostupné skupiny vnitřní diference rozhoduje ředitel věznice nebo jeho zástupce na základě doporučení odborných zaměstnanců (§ 8 odst. 1), zpravidla při hodnocení programu zacházení (§ 38 odst. 1, 2).

§ 40

- (1) Kromě aktivit uvedených v programu zacházení může odsouzený v době vymezené vnitřním řádem uspokojovat své potřeby
 - a) využíváním knihovny věznice,
 - b) odběrem tisku, knih a publikací,
 - c) podílem na vydávání vlastního časopisu odsouzených,
 - d) sledováním rozhlasových a televizních pořadů,
 - e) účastí na dalších aktivitách vzdělávání a zájmové činnosti zprostředkovaných věznicí.
- (2) Při zprostředkování aktivit vedoucích k uspokojování potřeb odsouzených uvedených v odstavci 1 je věznice povinna využívat co nejširší škálu forem, metod a prostředků, s důrazem na ty, které vyžadují aktivní přístup odsouzených.

Zaměstnávání odsouzených

§ 41

- (1) Odsouzený je zařazen do práce rozhodnutím ředitele věznice, a to zpravidla na základě doporučení odborných zaměstnanců (§ 8 odst. 1).
- (2) Povinnost pracovat se nevztahuje na odsouzeného
 - a) staršího 65 let,
 - b) plně invalidního,
 - c) jehož zdravotní stav neumožňuje trvalé pracovní zařazení,

- d) dočasně práce neschopného,
 - e) pokud z povahy překážky vyplývá, že je jeho pracovní povinnost vyloučena.
- (3) Odmítnutí práce odsouzeným, který byl zařazen do práce, je závažným porušením povinnosti odsouzeného, za něž se zpravidla odsouzenému uloží kázeňský trest. V případě odmítnutí práce se odsouzený zpravidla umístí v době, kdy by měl pracovat, odděleně od ostatních odsouzených, přičemž se mu neumožní zájmová činnost včetně sledování televizního a rozhlasového vysílání.
- (4) Ustanovení předchozího odstavce se netýká odsouzených, kteří vzali zpět svůj souhlas se zařazením do práce u cizích subjektů uvedených v § 30 odst. 4 zákona.

§ 42

Ředitel věznice je oprávněn podle pracovněprávních předpisů rozvrhnout pracovní dobu odsouzených, popřípadě jim nařídí práci přesčas; je zejména oprávněn upravit pracovní dobu odsouzených tak, aby byla shodná s pracovní dobou pracovníků zaměstnavatele. Při nařizování práce přesčas ředitel věznice přihlédne k délce trestu, který má odsouzený v kalendářním roce vykonat.

§ 43

- (1) Odsouzení, kteří byli zařazeni do práce, se zpravidla rozdělují do pracovních skupin; vedoucí těchto skupin určuje ředitel věznice nebo jím pověřený zaměstnanec oddělení výkonu trestu (oddělení výkonu vazby a trestu).
- (2) Odsouzení se do pracovních skupin zařazují a přeřazují v souladu s účelem výkonu trestu. O přeřazení odsouzeného do jiné pracovní skupiny rozhoduje ředitel věznice.

§ 44

- (1) Před zařazením do práce musí být odsouzený prokazatelně seznámen se svými právy a povinnostmi, jakož i s předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a protipožárními předpisy, které je povinen při práci dodržovat.
- (2) Odsouzený musí být zaškolen k výkonu prací, které mu byly přikázány, pokud to jejich povaha vyžaduje; délka a rozsah zaškolení jsou stejné jako u ostatních pracovníků zaměstnavatele.
- (3) Pro odsouzené, kteří k tomu mají schopnosti, se organizuje odborné školení zaměřené na zvyšování jejich kvalifikace.
- (4) Trvalý dohled nad pracovní činností odsouzených konanou na všech pracovištích uvnitř i mimo věznici vykonává určený zaměstnanec Vězeňské služby.
- (5) K řešení problematiky organizace práce a plnění pracovních úkolů se s pracovními skupinami odsouzených organizují zpravidla jednou měsíčně porady za účasti odpovědných pracovníků zaměstnavatele.

§ 45

- (1) Odsouzené, u nichž lze předpokládat, že toho nezneužijí, lze zařadit do nestřežených pracovních skupin.
- (2) Odsouzeným vykonávajícím trest ve věznici s dohledem nebo věznici s dozorem může ředitel věznice povolit volný pohyb mimo věznici při plnění pracovních úkolů. K tomu účelu se odsouzeným vydávají propustky s vyznačením prostoru, ve kterém se mohou ve stanovené době pohybovat.

§ 46

Vzdělávání odsouzených

- (1) Vzdelávání odsouzených je součástí programů zacházení s odsouzenými. Vzdelávání zajišťují zpravidla odloučená pracoviště středního odborného učiliště, učiliště a odborného učiliště. Ve věznicích, v nichž nejsou zřízena odloučená pracoviště středního odborného učiliště, učiliště a odborného učiliště, zajišťuje vzdelávání odsouzených oddělení výkonu trestu (oddělení výkonu vazby a trestu).
- (2) Při zabezpečování povinné školní docházky mladistvých odsouzených spolupracují orgány Vězeňské služby s příslušnými školami a orgány státní správy a samosprávy ve školství.
- (3) Z dokladů o vzdělávání odsouzených nesmí být patrné, že byly získány ve výkonu trestu. Odsouzení, kteří nedokončí studium v době výkonu trestu, mají právo studium dokončit v příslušné škole.
- (4) Odsouzeným, vykonávajícím trest ve věznici s dohledem, věznici s dozorem nebo věznici pro mladistvé, může ředitel věznice povolit volný pohyb mimo věznici k docházce do školy.
- (5) Odsouzeným zařazeným do některé z forem vzdělávání věznice vytvářejí vhodné podmínky pro studium, a to jak prostorové, tak organizační.

HLAVA PÁTÁ
ZAJIŠŤOVÁNÍ POŘÁDKU A BEZPEČNOSTI
V MÍSTECH VÝKONU TRESTU

Zajišťování pořádku v místech výkonu trestu

§ 47

- (1) Odsouzení jsou ve styku s jinými osobami povinni dodržovat zásady slušného chování užívané v běžném společenském styku. Ve styku se zaměstnancem Vězeňské služby, zaměstnancem státního orgánu nebo jiným občanem zdravít způsobem užívaným v běžném společenském styku, oslovovat je slovy „pane“ nebo „paní“ s připojením funkce nebo příjmení, jsou-li jim známy, a vykat jim.
- (2) Odsouzení jsou povinni chovat se slušně též k ostatním odsouzeným a oslovovat je způsobem užívaným v běžném společenském styku.
- (3) Během osmihodinové doby ke spánku jsou odsouzení povinni dodržovat noční klid.

§ 48

- (1) V prostorách věznice a v osobních věcech jsou odsouzení povinni udržovat pořádek a čistotu odpovídající hygienickým normám. Úklidové práce, úpravy prostředí, výpomocné práce pro kuchyni a další pomocné práce potřebné k zajištění každodenního provozu věznice odsouzení vykonávají bez nároku na pracovní odměnu. V době vycházek odsouzených lze takové práce nařídít jen výjimečně, vyžaduje-li to mimořádná situace.
- (2) V místech, kde je to vzhledem k možnému ohrožení zdraví nekuřáků nebo z protipožárních důvodů ředitelem věznice zakázáno, odsouzení nekouří.

§ 49

**Zajišťování vnější bezpečnosti
v místech výkonu trestu**

- (1) Ve věznici s dohledem a věznici s dozorem nejsou užívány speciální stavebně technické prostředky ani ozbrojené stráže k zabránění útěku odsouzených. Kontrolou a dohledem nad činností odsouzených jsou pověřeni vychovatelé a ve věznici s dozorem též dozorcí.
- (2) Ve věznici pro mladistvé, věznici s ostrahou a věznici se zvýšenou ostrahou jsou používány speciální stavebně technické prostředky a ozbrojené stráže k zabránění útěku odsouzených.

§ 50

Uzamykání odsouzených

- (1) Pokud to podmínky ve věznici umožňují, jsou odsouzení během osmihodinové doby ke spánku (§ 16 odst. 4 zákona) uzamykáni v celách nebo v ložnicích.
- (2) Doba, po kterou jsou odsouzení uzamykáni v celách nebo v ložnicích, může být ředitelem věznice v odůvodněných případech prodloužena s přihlédnutím na požadavky zachování pořádku a bezpečnosti ve věznici.

§ 51

Zajišťování vnitřní bezpečnosti ve věznici s dohledem

- (1) V prostorách věznice se pohybují odsouzení bez omezení.
- (2) Odsouzení pracují zpravidla na pracovištích mimo věznici, dohled nad jejich pracovní činností provádí vychovatel minimálně jedenkrát týdně.
- (3) V mimopracovní době se odsouzeným umožňuje volný pohyb mimo věznici, a to k účasti na akcích kulturně výchovných a osvětových, sportovních, bohoslužbách a k návštěvám zdravotnických, rehabilitačních a obdobných zařízení, na základě povolení ředitele věznice, který rozhodne, zda budou doprovázeni zaměstnancem Vězeňské služby..
- (4) K účelu uvedenému v odstavcích 2 a 3 se odsouzeným vydávají propustky s vyznačením prostoru, ve kterém se mohou pohybovat ve stanovené době.
- (5) Návštěvy odsouzených se uskutečňují zpravidla bez dohledu zaměstnance Vězeňské služby. V souvislosti s návštěvou může ředitel věznice jednou za dva týdny povolit odsouzenému dočasně opustit věznici nejdéle na dobu 24 hodin; o povolení dočasného opuštění věznice se odsouzenému vydá potvrzení na předepsaném tiskopisu, ze kterého je zřejmé, kde a po jakou dobu se může zdržovat.

§ 52

Zajišťování vnitřní bezpečnosti ve věznici s dozorem

- (1) V prostorách věznice se odsouzení pohybují zpravidla organizovaně pod dohledem zaměstnance Vězeňské služby.
- (2) Odsouzeným, u nichž lze předpokládat, že toho nezneužijí, může ředitel věznice povolit volný pohyb uvnitř věznice.
- (3) Odsouzení pracují zpravidla na nestřežených pracovištích mimo věznici, dohled nad jejich pracovní činností provádí ředitelem věznice určený zaměstnanec Vězeňské služby nejméně jedenkrát za hodinu.
- (4) Odsouzeným, u nichž lze předpokládat, že toho nezneužijí, může ředitel věznice povolit volný pohyb mimo věznici při plnění pracovních úkolů; dohled nad jejich pracovní činností provádí ředitelem věznice určený zaměstnanec Vězeňské služby nejméně jedenkrát týdně.
- (5) Odsouzeným, u nichž lze předpokládat, že toho nezneužijí, může ředitel věznice povolit volný pohyb mimo věznici k návštěvám zdravotnických, rehabilitačních a obdobných zařízení. Ředitel věznice rozhodne, zda budou doprovázeni zaměstnancem Vězeňské služby.
- (6) V mimopracovní době lze organizovat též akce mimo věznici; nejedná-li se o akce výhradně pro odsouzené uvedené v odstavci 4, účastní se jich vždy zaměstnanec Vězeňské služby.
- (7) K účelům uvedeným v odstavcích 4, 5 a 6 se odsouzeným vydávají propustky s vyznačením prostoru, ve kterém se mohou pohybovat ve stanovené době.
- (8) Návštěvy odsouzených se uskutečňují zpravidla bez dohledu zaměstnance Vězeňské služby. V souvislosti s návštěvou může ředitel věznice jednou za měsíc povolit odsouzenému dočasně opustit věznici nejdéle na dobu 24 hodin; o povolení dočasného opuštění věznice se odsouzenému vydá potvrzení na předepsaném tiskopisu, ze kterého je zřejmé, kde a po jakou dobu se může zdržovat.

§ 53

Zajišťování vnitřní bezpečnosti ve věznici s ostrahou

- (1) V prostorách věznice se odsouzení pohybují organizovaně pod dohledem zaměstnance Vězeňské služby.
- (2) Odsouzeným, u nichž lze předpokládat, že toho nezneužijí, může ředitel věznice výjimečně povolit volný pohyb v prostorách věznice při plnění pracovních úkolů.
- (3) Odsouzení pracují zpravidla na pracovištích uvnitř věznice nebo na střežených pracovištích mimo věznici.
- (4) Odsouzení, u nichž lze předpokládat, že toho nezneužijí, mohou být zaměstnáni na nestřežených pracovištích mimo věznici.
- (5) Dohled nad pracovní činností odsouzených provádí ředitelem věznice určený zaměstnanec Vězeňské služby nejméně jedenkrát za 45 minut.
- (6) Pro odsouzené uvedené v odstavci 4 a odsouzené umístěné ve výstupním oddělení lze organizovat též akce mimo věznici, kterých se vždy účastní zaměstnanec Vězeňské služby.
- (7) Návštěvy odsouzených se uskutečňují zpravidla za dohledu zaměstnance Vězeňské služby. V souvislosti s návštěvou může odsouzeným uvedeným v odstavci 6 ředitel věznice jednou za dva měsíce povolit dočasně opustit věznici nejdéle na dobu 24 hodin; o povolení dočasného opuštění věznice se odsouzenému vydá potvrzení na předepsaném tiskopisu, ze kterého je zřejmé, kde a po jakou dobu se může zdržovat.

§ 54

Zajišťování vnitřní bezpečnosti ve věznici se zvýšenou ostrahou

- (1) V prostorách věznice se odsouzení pohybují organizovaně pod dohledem příslušníka Vězeňské služby.
- (2) Odsouzení pracují na pracovištích uvnitř věznice nebo mohou vhodnou práci vykonávat v celách.
- (3) Dohled nad pracovní činností odsouzených provádí ředitelem věznice určený zaměstnanec Vězeňské služby nejméně jedenkrát za 30 minut.
- (4) Odsouzeným se nepovoluje volný pohyb uvnitř věznice ani při plnění pracovních úkolů.
- (5) Návštěvy odsouzených se uskutečňují zpravidla za dohledu příslušníka Vězeňské služby.

§ 55

Zajišťování vnitřní bezpečnosti ve věznici pro mladistvé

- (1) V prostorách věznice se odsouzení pohybují organizovaně pod dohledem zaměstnance Vězeňské služby.
- (2) Odsouzení pracují zpravidla na pracovištích uvnitř věznice.
- (3) Odsouzení, u nichž lze předpokládat, že toho nezneužijí, mohou být zaměstnáni na nestřežených

pracovištích mimo věznici.

(4) Dohled nad pracovní činností odsouzených provádí ředitelem věznice určený zaměstnanec Vězeňské služby nejméně jedenkrát za 30 minut.

(5) Pro odsouzené lze organizovat akce mimo věznici, přičemž se jich vždy účastní zaměstnanec Vězeňské služby.

(6) Návštěvy odsouzených se uskutečňují zpravidla za dohledu zaměstnance Vězeňské služby.

HLAVA ŠESTÁ PROSTŘEDKY K DOSAŽENÍ POŘÁDKU A KÁZNĚ

Obecná ustanovení

§ 56

Při udělování kázeňských odměn a ukládání kázeňských trestů musí být respektovány pedagogické zásady, jejichž aplikace posiluje výchovný účinek udělené kázeňské odměny nebo uloženého kázeňského trestu, a to zejména zásady individualizace, přiměřenosti, stupňování, důslednosti a spravedlivosti.

§ 57

Odměny

(1) O udělení kázeňské odměny se pořídí záznam na předepsaném tiskopisu, který se následně založí do osobního spisu odsouzeného. Udělení kázeňské odměny, její druh a důvod udělení se zaznamenává do osobní karty odsouzeného.

(2) Pochvala se odsouzenému vysloví ústně, a to buď individuálně nebo před skupinou odsouzených.

(3) Návštěva v mimořádně zvýšené době [§ 45 odst. 2 písm. b) zákona] může být povolena jak osobám blízkým, tak i jiným osobám.

(4) Jednorázový nákup potravin a věcí osobní potřeby nelze povolit, má-li odsouzený v úschově věznice menší částku peněz, než je předpokládaná cena jízdného do místa bydliště a výše stravného na jeden den v době propuštění z výkonu trestu.

(5) Kapesné lze zvýšit uvolněním příslušné částky z úložného.

(6) Peněžitou odměnu smí odsouzený použít jako kapesné, požádat o její uložení na svůj účet zřízený a vedený věznici nebo odeslat zletilé osobě, kterou určí.

(7) Osobní volno na sportovní, kulturní nebo zájmové aktivity nelze rozšířit na úkor osmihodinové doby ke spánku, doby potřebné k osobní hygieně, úklidu, stravování a jednohodinové vycházky.

(8) Při rozhodování o přerušení výkonu trestu a o povolení dočasně opustit věznici v souvislosti s návštěvou nebo s programem zacházení s odsouzeným přihlíží ředitel věznice ke stupni narušení odsouzeného, povaze trestné činnosti, za níž byl odsouzen, délce uloženého trestu a jeho nevykonaného zbytku, typu věznice, v níž odsouzený trest vykonává, a jeho chování v průběhu výkonu trestu.

Kázeňské tresty

§ 58

(1) O uložení kázeňského trestu je třeba rozhodnout co nejdříve po zjištění kázeňského přestupku a jeho náležitém objasnění.

(2) O kázeňském přestupku odsouzeného se sepíše záznam na předepsaném tiskopisu. Ze záznamu musí být zřejmé konkrétní údaje o jednání, v němž je spatřován kázeňský přestupek, včetně označení místa, času, způsobu spáchání přestupku a okolností, za nichž byl přestupek spáchán, popřípadě též předpokládané pohnutky takového jednání. Záznam o kázeňském přestupku a uložení kázeňského trestu se po jeho vykonání založí do osobního spisu odsouzeného. Uložení kázeňského trestu, jeho druh a důvod uložení se zaznamená do osobní karty odsouzeného.

(3) V řízení o kázeňském přestupku je důkazním prostředkem vše, co může přispět k objasnění skutku, zejména vlastní zjištění zaměstnance Vězeňské služby, výpovědi odsouzených a jiných osob, věci, listiny a ohledání. Důkazy musí být označeny konkrétně, a to takovým způsobem, aby je bylo možno prověřit. Jsou-li důkazním prostředkem výpovědi svědků, uvede se stručný obsah jejich výpovědí s jejich vlastnoručním podpisem. Doznání odsouzeného nezbavuje příslušného zaměstnance Vězeňské služby povinnosti přezkoumat a dostupnými prostředky prověřit všechny okolnosti skutku.

(4) Před uložení kázeňského trestu musí být odsouzenému umožněno, aby se k věci vyjádřil. Vyjádření odsouzeného se uvede na předepsaném tiskopisu a předloží odsouzenému k podpisu. Odmítne-li odsouzený

vyjádření podepsat, uvede příslušný zaměstnanec Vězeňské služby tuto skutečnost včetně důvodu odmítnutí a připojí datum a svůj podpis.

(5) Kázeňský trest lze uložit, je-li vina odsouzeného prokázána. Při rozhodování o uložení kázeňského trestu je zaměstnanec Vězeňské služby povinen přihlídnout zejména k závažnosti kázeňského přestupku a okolnostem, za nichž byl spáchán, jakož i k dosavadnímu chování odsouzeného. Kázeňský přestupek lze řešit též výchovným pohovorem bez uložení kázeňského trestu; tato skutečnost se vyznačí v záznamu o kázeňském přestupku. Rozhodnutí o uložení kázeňského trestu se vydává písemně a musí kromě výroku a odůvodnění obsahovat i poučení o opravném prostředku. Odsouzený potvrdí oznámení rozhodnutí podpisem. Odmítne-li, postupuje se obdobně, jako když odsouzený odmítne podepsat své vyjádření.

§ 59

Stížnost proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu (§ 52 odst. 1 zákona) lze podat písemně nebo ústně. Byla-li stížnost podána písemně, vyznačí se na ní datum jejího převzetí zaměstnancem Vězeňské služby. O stížnosti podané ústně se učiní na předepsaném tiskopisu záznam, v němž se uvedou podstatné důvody stížnosti a datum jejího podání. Stížnost může směřovat jak proti uložení kázeňského trestu, tak i proti jeho druhu a výši.

§ 60

(1) Je-li stížnost proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu podána ve stanovené lhůtě, je příslušný zaměstnanec Vězeňské služby povinen přezkoumat, zda je prokázáno, že se skutek, v němž je spatřován kázeňský přestupek, stal, zda jej spáchal odsouzený, zda tento skutek je kázeňským přestupkem, jakož i další významné okolnosti. Současně přezkoumá, zda nebyla překročena kázeňská pravomoc zaměstnance Vězeňské služby, který kázeňský trest uložil.

(2) Zaměstnanec Vězeňské služby, který je oprávněn rozhodnout o stížnosti proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu,

a) zamítne stížnost, byla-li zaviněním odsouzeného podána opožděně,

b) zamítne stížnost, jestliže je spáchání kázeňského přestupku odsouzeným a jeho zavinění prokázáno a uložení kázeňský trest je úměrný závažnosti spáchaného přestupku a je v souladu s účelem výkonu trestu,

c) změní kázeňský trest, jestliže je spáchání kázeňského přestupku odsouzeným a jeho zavinění prokázáno, ale uložení kázeňský trest není v souladu s účelem výkonu trestu; změní-li příslušný zaměstnanec Vězeňské služby druh nebo výši uloženého kázeňského trestu, musí být nový kázeňský trest vždy mírnější než ten, který byl odsouzenému původně uložen,

d) zruší uložení kázeňský trest, nebyly-li dostatečně objasněny všechny skutečnosti, které jsou pro uložení kázeňského trestu významné, nebo jsou-li dosavadní důkazy pro rozhodnutí nedostatečné, a vrátí věc k novému kázeňskému řízení zaměstnanci Vězeňské služby, který kázeňský trest uložil. V rámci nového kázeňského řízení nelze odsouzenému uložit kázeňský trest přísnější, než který byl uložen původně; proti novému rozhodnutí o uložení kázeňského trestu má odsouzený právo podat stížnost,

e) zruší uložení kázeňský trest, není-li prokázáno, že se odsouzený kázeňského přestupku dopustil.

(3) Rozhodnutí o stížnosti proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu zaměstnanec Vězeňské služby na předepsaném tiskopisu písemně odůvodní.

§ 61

Při změně nebo zrušení rozhodnutí o uložení kázeňského trestu podle § 60 odst. 2 písm. c) a d) se původně uložený kázeňský trest, jestliže byl již částečně vykonán, započítá do nově uloženého kázeňského trestu. Není-li započtení možné, přihlídně se k této skutečnosti při stanovení druhu a výměry nově ukládaného kázeňského trestu.

Výkon kázeňských trestů

§ 62

(1) Důtka se odsouzenému vysloví ústně, a to buď individuálně nebo před skupinou odsouzených.

(2) Částka, o kterou se kapesně snižuje uložení kázeňského trestu snížení kapesného, se převede na úložné.

(3) Zakázat lze pouze přijetí jednoho balíčku v kalendářním roce.

(4) Kázeňský trest pokuty až do výše 1 000 Kč se uloží odsouzenému zpravidla za závažná nebo opakovaná porušení stanovených povinností. Výkon tohoto trestu se zpravidla provede převedením příslušné částky z prostředků, které má odsouzený v úschově věznice, přičemž výše uložených prostředků po převedení příslušné částky nesmí klesnout pod částku odpovídající předpokládané ceně jízdného do místa bydliště a výše stravného

na jeden den v době propuštění z výkonu trestu. Pokud odsouzený nemá dostatek prostředků nebo po uložení pokuty by zůstatek uložených prostředků byl menší než částka odpovídající předpokládané ceně jízdného do místa bydliště a výše stravného na jeden den v době propuštění z výkonu trestu, nelze tento druh kázeňského trestu uložit.

(5) Věc, o jejímž propadnutí bylo pravomocně rozhodnuto, se spolu s opisem rozhodnutí předá příslušnému pracovišti Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových³), pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

§ 63

(1) Uzavřené oddělení je zřízeno ve vyčleněném prostoru věznice, odděleném od místností, ve kterých jsou odsouzení ubytováni. Prostory uzavřeného oddělení musejí vyhovovat příslušným hygienickým předpisům.

(2) Odsouzený, kterému byl uložen kázeňský trest umístění do uzavřeného oddělení s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení, nastupuje výkon tohoto kázeňského trestu v pracovních dnech ihned po skončení pracovní doby, případně jiných aktivit programu zacházení a setrvává v něm i ve dnech pracovního volna a pracovního klidu. Při nástupu do uzavřeného oddělení se u odsouzeného provede osobní prohlídka.

(3) Během výkonu kázeňského trestu umístění do uzavřeného oddělení s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení má odsouzený právo se zúčastnit vycházek v rozsahu jedné hodiny denně, jestliže pracuje v uzavřené místnosti. V uzavřeném oddělení není dovoleno mít u sebe bateriový radiopřijímač. Odsouzenému se umožní účast na vzdělávacích a speciálních výchovných aktivitách vyplývajících z jeho programu zacházení.

§ 64

Při nástupu kázeňského trestu celodenního umístění do uzavřeného oddělení se u odsouzeného provede osobní prohlídka. Návštěvy se provádějí odděleně od ostatních návštěv, za přímého dozoru příslušníka Vězeňské služby, zpravidla v místnosti, ve které je návštěvník od odsouzeného oddělen dělicí přepážkou. Obdrží-li odsouzený balíček, na který má nárok, vydá se mu až po skončení tohoto kázeňského trestu. Odsouzený má právo zúčastnit se vycházek v rozsahu jedné hodiny denně. Do cely může být umístěn sám pouze v případě, jsou-li pro to vážné důvody bezpečnostní nebo nejsou-li ve výkonu tohoto kázeňského trestu současně alespoň dva odsouzení. Odsouzenému se umožní účast na činnosti terapeutické nebo poradenské skupiny, do které je zařazen.

§ 65

Kázeňský trest umístění do samovazby se vykonává v cele k tomu určené; umístí se do ní pouze jeden odsouzený. Odsouzený má právo zúčastnit se vycházky v rozsahu jedné hodiny denně.

§ 66

(1) Výkon kázeňského trestu umístění do uzavřeného oddělení s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení, celodenního umístění do uzavřeného oddělení a umístění do samovazby se odloží nebo přeruší vždy po dobu přemístění mimo věznici, výkonu uloženého přísnějšího kázeňského trestu za nově spáchaný kázeňský přestupek a po dobu dočasné pracovní neschopnosti odsouzeného, nestanoví-li lékař jinak.

(2) Pomine-li důvod, pro který byl výkon kázeňského trestu odložen nebo přerušen, odsouzený kázeňský trest nebo jeho zbytek vykoná, a to popřípadě i v jiné věznici.

Prominutí kázeňského trestu, upuštění od výkonu zbytku kázeňského trestu a zahlazení kázeňského trestu

§ 67

O prominutí kázeňského trestu nebo upuštění od výkonu zbytku kázeňského trestu nebo zahlazení kázeňského trestu učiní zaměstnanec Vězeňské služby, který o něm rozhodl, zápis na předepsaném tiskopisu.

§ 68

Byl-li kázeňský trest zahlazen, nelze ho uvádět v žádném hodnocení odsouzeného a nelze k němu přihlížet při rozhodování o odsouzeném.

§ 69
Zabrání věci

- (1) O zabrání věci má právo rozhodnout vedoucí oddělení výkonu trestu (oddělení výkonu vazby a trestu) a ředitel věznice.
- (2) O stížnosti proti zabrání věci rozhoduje ředitel věznice. Pokud o zabrání věci rozhodl ředitel věznice, rozhoduje o takové stížnosti generální ředitel Vězeňské služby.
- (3) Výrok rozhodnutí o zabrání věci obsahuje též přesný popis zabrané věci a označení vlastníka věci, je-li znám. V odůvodnění je třeba označit skutkové okolnosti, které odůvodňují užití ustanovení zákona o zabrání věci (§ 50 zákona). Součástí rozhodnutí o zabrání věci je vždy poučení o opravném prostředku.
- (4) Věc, o jejímž zabrání bylo pravomocně rozhodnuto, se spolu s opisem rozhodnutí předá příslušnému pracovišti Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových³), pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

§ 70
**Kázeňské vyřízení
jiného protispolečenského jednání**

Přestupky spáchané v době před výkonem trestu nelze vyřídit uložením kázeňského trestu ve výkonu trestu.

HLAVA SEDMÁ
ÚČAST NESTÁTNÍCH SUBJEKTŮ
NA NAPLŇOVÁNÍ ÚČELU TRESTU

Účast církví a náboženských společností

§ 71

zrušen

§ 72

- (1) Věznice zabezpečí po dohodě s pověřenými osobami vhodné prostory a podmínky pro bohoslužby a poskytování individuální duchovní služby.
- (2) Se souhlasem příslušného lékaře je pověřená osoba oprávněna navštěvovat odsouzené umístěné na lůžkových částech zdravotnických zařízení Vězeňské služby; souhlasu není třeba, je-li ohrožen život odsouzeného.
- (3) Odsouzenému, který vykonává kázeňský trest umístění do uzavřeného oddělení nebo samovazby, se na jeho žádost umožní individuální duchovní služba.
- (4) zrušen
- (5) zrušen

§ 73

- (1) Pověřená osoba může žádat věznicí o podání zprávy o chování odsouzeného a o nahlédnutí do jeho osobního spisu; této žádosti věznice vyhoví, pokud s tím odsouzený souhlasí.
- (2) Církev nebo náboženská společnost z místa bydliště odsouzeného nebo mající vztah k odsouzenému mohou požádat o podání zprávy o chování odsouzeného, včetně oznámení o nadcházejícím propuštění; této žádosti věznice vyhoví, pokud odsouzený s podáním takové zprávy souhlasí.

**Účast zájmových sdružení občanů
a nevládních organizací**

§ 74

Zájmová sdružení občanů a nevládní organizace působící v souladu s právními předpisy se mohou podílet na naplňování účelu výkonu trestu zejména těmito formami:

- a) individuálními návštěvami odsouzených,
- b) prováděním přednášek a besed, popřípadě koncertů hudebních skupin a jednotlivců,
- c) podílem na uplatňování speciálních výchovných a zájmových aktivit programů zacházení (§ 36 odst. 5 a 6),
- d) podílem na přípravě odsouzených k propuštění na svobodu a na sociální práci s odsouzenými.

§ 75

- (1) Návštěvy odsouzených [§ 74 písm. a)] se uskuteční v mimopracovní době v termínu stanoveném ředitelem věznice a nezapočítávají se do návštěv blízkých osob.
- (2) Při poskytování zpráv zájmovým sdružením občanů a nevládním organizacím se obdobně užije ustanovení § 73.

ČÁST DRUHÁ VÝKON TRESTU U NĚKTERÝCH SKUPIN ODSOUZENÝCH

HLAVA PRVNÍ OBEČNÉ USTANOVENÍ

§ 76

Pokud se v této části nestanoví jinak, užije se na výkon trestu u některých skupin odsouzených předchozích ustanovení této vyhlášky.

HLAVA DRUHÁ VÝKON TRESTU VE VĚZNICI PRO MÍSTNÍ VÝKON TRESTU

§ 77

- (1) Odsouzení se v prostorách věznice pohybují bez omezení, ubytovny se kromě doby určené ke spánku nezamykají. Ložnice si mohou odsouzení v době své nepřítomnosti zamykat podle svého uvážení.
- (2) Odsouzení jsou ubytováni v ložnicích, jejichž zařízení se neliší od běžného internátního ubytování.

§ 78

- (1) Odsouzení pracují zpravidla na pracovištích mimo věznici bez přímého dohledu zaměstnance Vězeňské služby.
- (2) Odsouzeným se v mimopracovní době umožňuje volný pohyb mimo věznici, a to k účasti na akcích kulturně výchovných, osvětových, sportovních a bohoslužbách.
- (3) K účelům uvedeným v odstavcích 1 a 2 se odsouzeným vydávají propustky s vyznačením prostoru, ve kterém se ve stanovené době mohou pohybovat.

§ 79

Vlastní oděv si odsouzení ponechávají u sebe a podle svého uvážení jej mohou nosit v mimopracovní době.

§ 80

Rozsah televizních pořadů, které mohou odsouzení sledovat, není v mimopracovní době omezen.

§ 81

Nákup věcí osobní potřeby je prováděn formou hotovostního styku.

HLAVA TŘETÍ VÝKON TRESTNÍHO OPATŘENÍ ODNĚTÍ SVOBODY U MLADISTVÝCH

Obecná ustanovení

§ 82

- (1) K omezení negativních účinků izolace mladistvých od společnosti v důsledku výkonu trestního opatření se u nich ve zvýšené míře uplatňují individuální způsoby zacházení. Zaměřují se na rozvíjení rozumové, emocionální a sociální zralosti mladistvých. Důraz je kladen na přijetí osobní odpovědnosti za spáchané

provinění, posilování samostatného řešení životních situací, omezování a zvládání agresivních reakcí a nevhodného jednání. Vzdělávací a pracovní aktivity jsou zaměřeny na získání znalostí a dovedností usnadňujících zařazení mladistvého do zaměstnání po návratu do občanského života. Mladiství jsou vedeni k takovým volnočasovým aktivitám, které odpovídají jejich vývojovým potřebám a zároveň nejsou v rozporu s běžnými společenskými zvyklostmi.

(2) Správa věznice podá zprávu o chování nebo o zdravotním stavu mladistvého jeho rodičům, popřípadě jejich zákonným zástupcům i bez žádosti těchto osob, má-li za to, že to je nutné k udržení nebo zlepšení kontaktu mladistvého s těmito osobami.

(3) Pokud to materiální a hygienické podmínky ve věznici dovolí, umožní se mladistvým, aby si v době osobního volna mohli sami přepírat a žehlit osobní prádlo včetně košil a ve dnech pracovního volna a klidu si sami připravovali snídani a večeři z potravin dodaných věznicí.

§ 83

(1) Na základě charakteristiky osobnosti a spáchaného provinění se ve věznicích pro mladistvé rozdělují odsouzení do čtyř základních diferenciačních skupin.

(2) Do základní skupiny A se zařazují odsouzení se základní charakteristikou osobnosti v normálu, u nichž poruchy chování vyplývají z nevhodného sociálního prostředí, emocionální a sociální nevyzrálosti, popřípadě špatného zacházení.

(3) Do základní skupiny B se zařazují odsouzení s naznačeným disharmonickým vývojem osobnosti.

(4) Do základní skupiny C se zařazují odsouzení s poruchami chování včetně poruch chování způsobených užíváním návykových látek, kteří vyžadují specializovaný výkon trestního opatření.

(5) Do základní skupiny D se zařazují odsouzení s mentální retardací.

(6) O zařazení mladistvého odsouzeného do základní diferenciační skupiny rozhoduje ředitel věznice na základě doporučení odborných zaměstnanců (§ 8 odst. 1).

§ 84

(1) Základní skupiny vnitřní diference mladistvých odsouzených se zpravidla člení na tři prostupné skupiny. Do těchto skupin jsou mladiství odsouzení zařazováni na základě svého chování, jednání, postojů ke spáchanému provinění a výkonu trestního opatření.

(2) Do první prostupné skupiny se zařazují odsouzení, kteří převážně aktivně plní program zacházení i své další povinnosti a chovají se a jednají v souladu s vnitřním řádem.

(3) Do druhé prostupné skupiny se zařazují odsouzení s nevyjasněným a kolísavým postojem a přístupem k programu zacházení a svým povinnostem.

(4) Do třetí prostupné skupiny se zařazují odsouzení, kteří převážně

a) program zacházení plní pasivně nebo jej odmítají,

b) neplní své povinnosti,

c) chovají se a jednají v rozporu s vnitřním řádem.

(5) O zařazení a změně zařazení mladistvého do prostupné skupiny rozhoduje vedoucí oddělení výkonu trestu (oddělení výkonu vazby a trestu) na návrh speciálního pedagoga, zpravidla při zpracování a hodnocení plnění programu zacházení s mladistvým odsouzeným.

§ 85

(1) Základní diferenciační skupiny se liší obsahem a způsobem zacházení odpovídajícím potřebám žádoucí změny osobnosti mladistvého. Vzdělávání a vhodná forma sociálního výcviku je součástí programů zacházení s odsouzenými ve všech čtyřech základních diferenciačních skupinách.

(2) Prostupné skupiny vnitřní diference tvoří ucelený systém pozitivní motivace mladistvých odsouzených. Ve vnitřním řádu se stanoví podrobnější podmínky vnitřní diference tak, aby odsouzený měl během výkonu trestního opatření možnost být na základě posunu v přístupu, plnění programu zacházení, plnění povinností a chování a jednání v souladu či nesouladu s vnitřním řádem postupně zařazován do jednotlivých skupin.

§ 86

Návštěvy mladistvých

(1) Během návštěvy mohou být mladiství ustrojeni do vlastního oděvu.

(2) Návštěvníkům se umožní účast na kulturních a sportovních vystoupeních mladistvých, jakož i prohlídka prostor věznice užívaných mladistvými včetně pracovišť.

(3) Na návrh vychovatele může ředitel věznice povolit mladistvému v souvislosti s návštěvou dočasně opustit

věznici, a to nejdéle na dobu 24 hodin. O povolení dočasného opuštění věznice se mladistvému vydá potvrzení na předepsaném tiskopisu, ze kterého je zřejmé, kde a po jakou dobu se může zdržovat a která z blízkých zletilých osob ho bude doprovázet. Potvrzení mladistvý i blízká zletilá osoba podepíše.

§ 87

Zajištění výkonu ochranné nebo ústavní výchovy

O nadcházejícím propuštění mladistvého s nařízenou ochrannou nebo ústavní výchovou informuje správa věznice příslušné výchovné zařízení.

§ 88

Přerušení výkonu trestního opatření

Při rozhodování o přerušení výkonu trestního opatření ředitel věznice zpravidla dbá, aby byl zabezpečen doprovod mladistvého z věznice do místa přerušení výkonu trestního opatření a zpět.

HLAVA ČTVRTÁ

VÝKON TRESTU U ODSOUZENÝCH ŽEN

§ 89

- (1) Vnitřní řád, obsah a formy zacházení s odsouzenými ženami zásadně přihlížejí k psychickým a fyziologickým zvláštnostem žen, jakož i k zvláštním potřebám těhotných žen, žen krátce po porodu a kojících matek.
- (2) V ubytovnách odsouzených žen se vytvářejí podmínky pro praní osobního prádla, provádění drobných oprav osobních věcí a pro denní koupání.

§ 90

- (1) Při úpravě zevnějšku odsouzených žen se umožňuje používání vlastních kosmetických přípravků. Úprava vlasů se neomezuje, k tomu účelu mohou odsouzené ženy mít u sebe vlastní potřebné pomůcky.
- (2) Vlastní oděv a obuv mohou nosit odsouzené ženy ve věznici s dohledem a ve věznici s dozorem v mimopracovní době podle svého uvážení, ve věznici pro mladistvé, ve věznici s ostrahou a ve věznici se zvýšenou ostrahou v době návštěv.

§ 91

Výkon trestu u matek nezletilých dětí

- (1) Při rozhodování o povolení mít u sebe a starat se o své nezletilé dítě přihlíží ředitel věznice k tomu, zda matka o toto dítě nebo jiné své děti předtím, než byla odsouzena, řádně pečovala, zda má dostatek vlastních prostředků, aby o dítě mohla řádně pečovat, a k tomu, zda má možnost se o dítě starat po propuštění z výkonu trestu.
- (2) Matka, které bylo povoleno mít u sebe a starat se o své nezletilé dítě, o dítě celodenně pečuje. Celodenní péče zahrnuje zejména péči o jeho zdraví a o jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj, včetně přípravy stravy, zajištění hygieny, praní, žehlení, úklidu a aktivního trávení času s dítětem formou vycházek, her, výtvarných, hudebních a sportovních činností odpovídajících věku dítěte.
- (3) Zdravotní péči o dítě, o které matka pečuje ve věznici, zajišťuje Vězeňská služba zpravidla na základě smlouvy s příslušným zdravotnickým zařízením.
- (4) Matky, kterým bylo povoleno, aby ve výkonu trestu měly u sebe a staraly se o své děti, mohou nosit vhodný vlastní oděv a obuv podle svého uvážení.
- (5) Pro matky, kterým bylo povoleno, aby ve výkonu trestu měly u sebe a staraly se o své děti, lze organizovat též akce mimo věznici, nejedná-li se o akce výhradně pro odsouzené, kterým může v souvislosti s návštěvou ředitel věznice povolit dočasně opustit věznici; účastní se jich vždy zaměstnanec Vězeňské služby.
- (6) Základem programu zacházení zpracovávaného dle § 36 je celodenní péče matky o dítě.
- (7) Matka zajišťuje veškeré potřeby pro dítě z vlastních prostředků.
- (8) Každá matka má dítě u sebe v samostatné ložnici, v níž je pro dítě postel s matrací, přebalovací stůl, skříň na dětské prádlo a kosmetiku, ohrádka a umyvadlo.
- (9) V případě, že se matka z důvodu nemoci, nebo z jiného závažného důvodu nemůže o dítě starat, převezme přechodně péči o dítě ředitelem věznice určený zaměstnanec. Při vzájemném předávání je dítě vždy prohlédnuto dětským lékařem.

(10) V případě pobytu matky mimo věznici, ve které je zřízeno oddělení pro matky nezletilých dětí, se péče o dítě řeší prostřednictvím orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

HLAVA PÁTÁ VÝKON TRESTU ODSOUZENÝCH TRVALE PRACOVNĚ NEZAŘADITELNÝCH

§ 92

Odsouzení trvale pracovně nezařaditelní vykonávají trest zásadně ve specializovaných odděleních věznic zřízených generálním ředitelem Vězeňské služby.

§ 93

(1) Způsob zajišťování pořádku a bezpečnosti stanovený pro základní typ věznice, do které byli odsouzení uvedeni v § 69 odst. 1 zákona zařazení, zůstává nedotčen.

(2) Při výkonu trestu odsouzených trvale pracovně nezařaditelných se uplatňují následující zásady:

- a) jsou-li ve specializovaném oddělení umístěni odsouzení zařazení do různých základních typů věznice, musí být ubytováni odděleně podle základních typů věznice tak, aby méně narušení odsouzení vykonávali trest odděleně od více narušených,
- b) do cel a ložnic se odsouzení umísťují s přihlédnutím k jejich zdravotnímu stavu na základě doporučení ošetřujícího lékaře, přičemž nekuřáci musí být na vlastní žádost vždy ubytováni odděleně od kuřáků,
- c) na návrh ošetřujícího lékaře nebo na vlastní žádost a se souhlasem tohoto lékaře mohou vykonávat vhodnou pracovní terapii uvnitř věznice, výjimečně i mimo věznici,
- d) prověrka početního stavu se provádí přímo na celách a ložnicích,
- e) podle rozhodnutí a pokynů lékaře se zajišťuje rehabilitační péče, pokud to podmínky ve věznici umožňují,
- f) věznice nabízí odsouzeným účast na vhodných kulturně výchovných a zájmových aktivitách.

HLAVA ŠESTÁ VÝKON TRESTU ODSOUZENÝCH S PORUCHAMI DUŠEVNÍMI A S PORUCHAMI CHOVÁNÍ

§ 94

(1) Odsouzení s poruchami duševními a s poruchami chování mohou vykonávat trest ve specializovaných odděleních věznic zřízených generálním ředitelem Vězeňské služby pouze na základě doporučení psychologa či psychiatra.

(2) Způsob zajištění pořádku a bezpečnosti stanovený pro základní typ věznice, do které byli odsouzení uvedeni v § 70 zákona zařazení, zůstává nedotčen.

(3) Specializované oddělení nelze zřizovat jako oddělení pro společný výkon trestu odsouzených zařazených do různých základních typů věznice.

HLAVA SEDMÁ VÝKON DOŽIVOTNÍHO TRESTU

§ 95

Odsouzení k doživotnímu trestu vykonávají trest zásadně v oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením (§ 8 odst. 3).

§ 96

(1) Odsouzeným může být umožněno v době stanovené vnitřním řádem navštěvovat kulturní a společenské místnosti společně s dalšími odsouzenými.

(2) Odsouzení pracují zpravidla na pracovištích uvnitř oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením.

(3) V průběhu vycházek mohou být ve zvlášť odůvodněných případech odsouzení poutáni.

§ 97

Návštěvy odsouzených jsou prováděny zpravidla za přímého dohledu příslušníka Vězeňské služby.

HLAVA OSMÁ VÝKON TRESTU U ODSOUZENÝCH CIZINCŮ

§ 98

- (1) Při výkonu trestu se podle možnosti věznice přihlíží i k požadavkům kulturních a náboženských tradic odsouzených cizinců.
- (2) Při zpracování programu zacházení se u odsouzeného cizince přihlíží k tomu, zda cizinci byl uložen trest vyhoštění.

HLAVA DEVÁTÁ VÝKON OCHRANNÉHO LÉČENÍ BĚHEM VÝKONU TRESTU

§ 99

- (1) Ochranné léčení v ústavní formě se vykonává ve specializovaných odděleních věznic zřízených generálním ředitelem Vězeňské služby.
- (2) Vnitřní řád, jakož i obsah a formy aplikovaných programů zacházení zásadně zohledňují zdravotní stav odsouzených a léčebný režim ochranného léčení.

§ 100

- (1) Ochranné léčení v ambulantní formě zajišťují poradny zřízené ve věznicích určených generálním ředitelem Vězeňské služby.
- (2) Při rozhodování o přerušení výkonu trestu ředitel věznice přihlíží k průběhu výkonu ochranného léčení.

ČÁST TŘETÍ ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 101

Zrušuje se vyhláška č. 110/1994 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění nálezu Ústavního soudu č. 8/1995 Sb.m.s.

§ 102

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2000.

Poznámky pod čarou:

¹⁾ Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ § 1 odst. 3 zákona č. 41/1993 Sb., o ověřování shody opisů nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu okresními a obecními úřady a o vydávání potvrzení orgány obcí a okresními úřady, ve znění zákona č. 15/1997 Sb. a zákona č. 320/2002 Sb.

³⁾ § 11 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění zákona č. 202/2002 Sb., zákona č. 354/2003 Sb. a zákona č. 41/2004 Sb.